

İSTANBUL KOLEKTİF BELLEK ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ ve SOSYAL-KÜLTÜREL KENT KOMPLEKSİ

MİMARİ TASARIM 7 ve BİTİRME ÇALIŞMASI

2023-2024 GÜZ YARIYILI

Yürütücüler:

Doç.Dr. Togan TONG

Dr.Öğr.Üyesi Uzay YERGÜN Öğr.Gör.Dr.

Erdal Devrim AYDIN

Raportörler:

Arş.Gör. Melis BİLGİÇ ELMAS

Arş.Gör. Cemile GÜRCAN BAHADIR

Danışman Jürisi Üyeleri:

Prof. Dr. Leyla DOKUZER ÖZTÜRK (Y.T.Ü.)

Dr.Öğr.Üyesi Ali KILIÇ (Y.T.Ü.)

Doç.Dr. Pınar Arabacıoğlu (Y.T.Ü.)

Doç. Dr. Zafer KÜTÜĞ (Y.T.Ü.)

Öğr.Gör. Y.Mimar Mehmet GÜREL (ESOGÜ)

Öğr.Gör. Y.Mimar Mehmet ÜNAL (Y.T.Ü.)

KONU:

Mimari Tasarım 7 ve Bitirme Çalışmasında öğrencilerimizden beklenen, İstanbul halkının, yerel yönetim ve derneklerin, özellikle son yıllarda başlatmış olduğu Büyükşehir Belediyesi başta olmak üzere, tüm kentin tarihsel, kentsel, kültürel dokusunun korunmasını ve geleceğe taşınmasını amaçlayan çalışmalarını, tasarlanacak yerleşkede Araştırma, Koruma ve Sergileme işlevli yapı/yapılar da bir araya getirirken, çevre ilişkilerini de düşünerek çözüm bulmalarınıdır.

HEDEF:

İstanbul Kolektif Bellek Araştırma Enstitüsü Ve Sosyal-Kültürel Kent Kompleksi Tasarımında, sergi ve sunum kavramının bilişim teknolojisi ile birleştirilerek oluşturulması, anlatım tekniklerinin belirlenmesi, çağdaş yaklaşımla müzecilik bilimi çerçevesinde, İstanbul'un Kolektif Belleğini vurgulayıcı senaryo ve sunuma ilişkin fikirlerin elde edilmesi, sergileme karar ve tekniklerinin senaryolaştırılması, sergi ve sunum konsepti ile uyumlu mimari tasarımının oluşturulması maksadıyla estetik, işlevsel, ekonomik, çağdaş ve teknolojik tasarım modellerinin ortaya konması hedeflenmektedir.

Öğrencilerimiz, İstanbul Kolektif Belleğini geliştiren, kentin somut ve soyut mirasını, bilim ve teknolojinin olanaklarından yararlanarak, panorama, maket (elektronik, elektrik, lazer vb. anlatımlı), multivizyon lazer görüntüleri, etkileşimli bilgi kioskları, sinema, üç boyutlu sinema, hologram, simülasyon, animasyon, görüntüleme ve sunum tekniklerini ayrı ayrı uygulayabileceği gibi uygun gördükleri bu tekniklerden bazılarını birlikte de uygulayabilirler.

Tasarımın hedefinde öncelikli olarak eğitim, araştırma, kültürel merkez işlevi de gören yeni araştırma, koruma, sergileme ve müzecilik anlayışlı, kentin bütünlüğü içinde ve derinlemesine algılanmasına hizmet edecek yapı/yapılar yerleşkesi yer almaktadır. Tasarımda sergileme fonksiyonunun yanında, İstanbul Kolektif Belleğini oluşturan konu başlıklarından bir ya da iki tanesi üzerinden tasarım konseptini geliştirmek ve bu yönde üretim, eğitim ve araştırma amaçlı fonksiyonların yanında farklı atelyeler de barındırılmalıdır. Böylece kullanıcıyla sadece bir sergileme – izleme ilişkisinin ötesinde uygulama ve öğrenme ilişkisi de kurulması hedeflenmiştir.

Öğrencilerimiz, gerek bu toprakların ve şehrin sakinleri olarak gerekse bir entelektüel olarak yaşadığımız coğrafyanın bu niteliklerine özen gösterilmezse, bu niteliklerin erozyona uğrayacağı hatırlatmak ve Kolektif bellekle farkındalığı arttırmak amaçlanmaktadır. Ayrıca çalışma alanının deniz ile olan bağlantısı nedeniyle, yeni tasarımda deniz ilişkisinin, mutlaka belirlenecek temaya bağlı olarak geliştirilmesi beklenmektedir. Dolayısıyla İstanbul'un denizle olan birlikteliğini de ön plana çıkaracak şekilde 2023-2024 Güz Yarıyılı Mimari Tasarım 7 ve Bitirme Çalışması konusu olarak "İstanbul Kolektif Bellek Araştırma Enstitüsü ve Sosyal-Kültürel Kent Kompleksi" seçilmiştir.

AMAÇ:

Çalışmada ana amaç, mezun olarak mimar kimliği kazanacak olan öğrencilerimizin birer entelektüel aday olarak da yaşadığımız coğrafyanın ve İstanbul'un bu niteliklerini öğrenmesi, özümsemesi ve bu bilinçle bir mimari tasarım gerçekleştirmelerini sağlamaktır. Gerçekleştirileceği bölgedeki tarihi ve çevresel ilişkiler de göz önünde bulundurularak, çağdaş araştırma ve sergileme anlayışı içinde teknolojik sergileme ve sunum olanaklarının da kullanıldığı bir kent kompleksi tasarımı, çalışmanın ana hedefini oluşturmaktadır. Oluşturulan senaryolar ışığında, uygun sunum teknikleri ile İstanbul'un bu tarih içindeki yerinin ön planda tutulması ve kolektif bellek niteliklerinin sunulması amaçlanmaktadır.

Ayrıca program içinde bu enstitü ve kent kompleksi tasarımına eşlik eden, eğitim ve araştırmaya yönelik alanlar, seminer alanları, sayısal kütüphane gibi fonksiyonların yanında, en fazla 300 kişilik çok amaçlı salon/lar temel ihtiyaçlar listesinde yer alır.

ÇALIŞMA ALANI:

Çalışma alanı olarak yaklaşık 51.000 M2 lik, İstanbul'da, Küçükçekmece ilçesi Fatih Mahallesi'nde yer alan, 1893 yılında inşa edilen ve Sultan Abdülhamid Dönemi'nde Fransız girişimciler tarafından kurulan Tarihi Kibrit Fabrikası ve çevresi olarak

belirlenmiştir (Şekil 1). Çalışma alanında yer alan fabrika yapısı, Osmanlı İmparatorluğu'nda 19. yüzyılın ikinci yarısında yabancı sermayedarlar tarafından kurulan girişimler kapsamında Kav ve Kibrit Osmanlı Şirketi'ni kuran Fransızlar tarafından hayata geçirilmiştir. Çeşitli kaynaklarda farklı bilgiler bulunmakla birlikte; 1893 yılında inşaat ruhsatı alınan fabrikanın bu tarihten itibaren çalışmaya başladığı düşünülmektedir (Şekil 1). Bu dönemde endüstri yapılarının kurulmasında yer seçimi önemli bir kriter olup; ulaşım-taşıma olanaklarının varlığı ve kolaylığı önem kazanan diğer bir faktördür. Tarihi Kibrit Fabrikası da tarihi demiryolu hattında 19. yüzyılın son çeyreğinde Rumeli Demiryolu projesinin başlangıcı olarak inşa edilen Yedikule Küçükçekmece hattına eklenmiştir. Marmara Denizi ile bağlantılı ve Rumeli Demiryolu'na yakın inşa edilmiş olan fabrikanın konumu, hammadde ve işlenmiş ürünün sevkiyatı açısından oldukça uygun bir yer seçimi olarak değerlendirilmiştir (Şekil 2). 1893'ten itibaren kısa süre çalışan fabrikanın yüzyıl sonunda özgün işlevini kaybettiği bilinmektedir. Üretimin sonlanmasıyla atıl duruma gelen yapı, 20. yüzyılın başlarından itibaren farklı mülkiyetlerde, farklı kullanımlarla kısmen değişikliğe uğrayarak günümüze ulaşabilmiştir (Şekil 3). Yapının koruma süreci, yasal olarak İstanbul II Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Kurulunun 27.08.1991 gün 2717 sayılı kararı ile kültür varlığı olarak tescil edilmesiyle başlamış, aynı kurulun 20.04.1993 gün 3072 sayılı kararı ile de koruma grubu I olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda çalışma alanının sınırları içerisinde Kibrit Fabrikasından kalan yapıların olması da öğrencilerin, yeni ve nitelikli fonksiyonlar üreterek, endüstriyel mirasın korunması ve tekrar kullanıma kazandırılmasına dair bir tasarım çalışması yapmalarını da sağlayacaktır. Nitekim "koruma" ve "yeniden kullanıma kazandırma", projenin temel konusuna da katkı sağlayacak önemli kavramlardır.

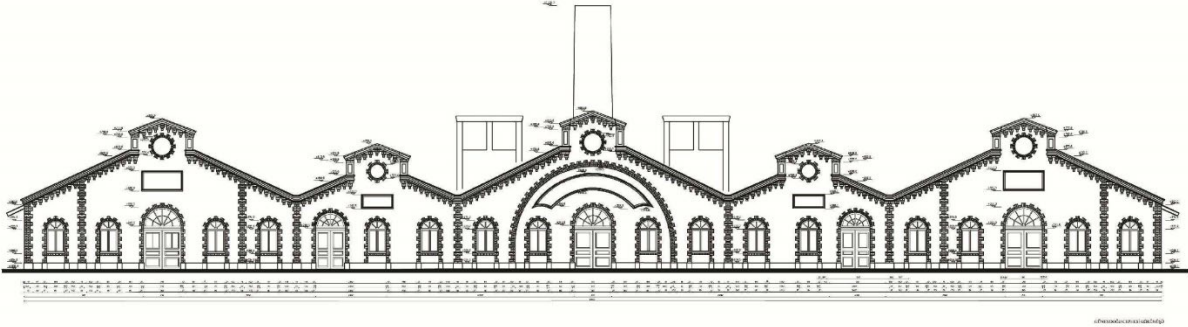

Şekil 1. Kibrit fabrikasının özgün kullanımından görünüm, 1896-1897

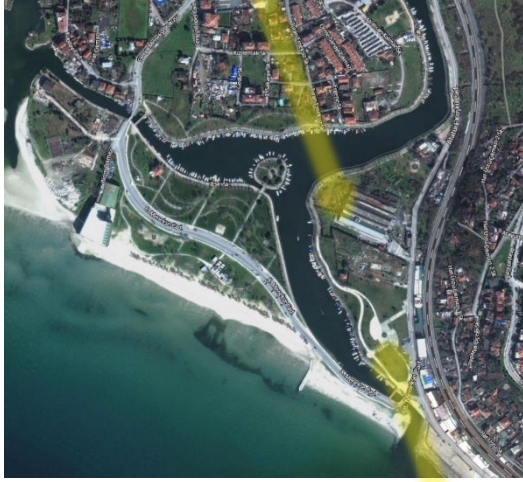
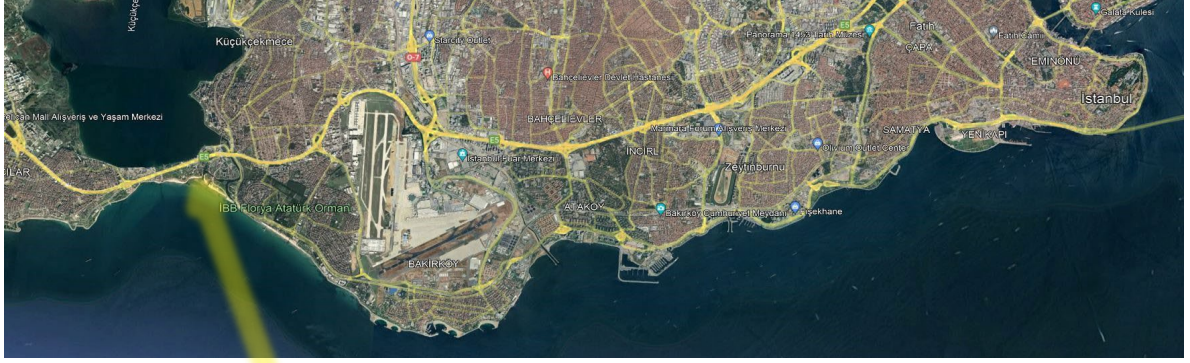

Şekil 2. Erkan-ı Harbiye-i Umumiye Haritası'nda Kibrit Fabrikası'nın yeri (Atatürk Kitaplığı Harita Arşivi, Erdoğan, 2012).

Şekil 3. Fabrikanın günümüz durumuna ilişkin rölöve çalışması (Erdoğan, 2012)

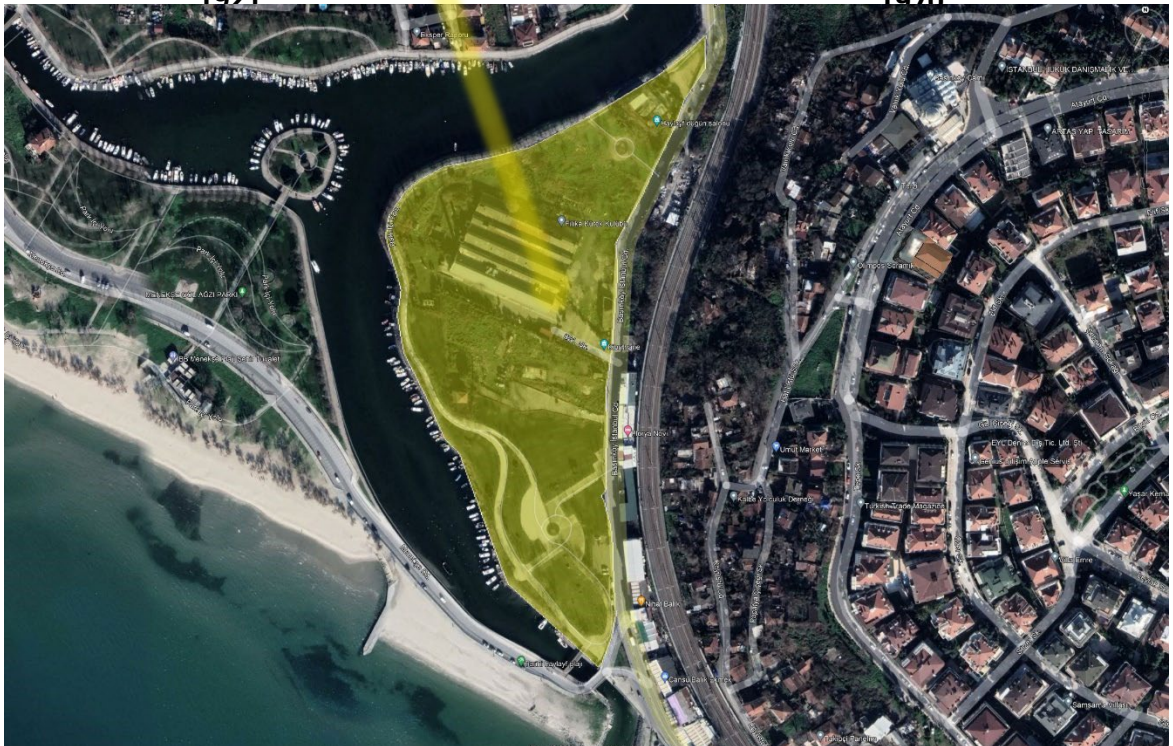

1921

1970

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ MİMARLIK FAKÜLTESİ MİMARLIK BÖLÜMÜ

MİMARİ TASARIM 7 ve BİTİRME ÇALIŞMASI / 2023-2024 GÜZ

DEĞERLENDİRME OTURUMLARI

Ara Değerlendirme Oturumu 1:

DÖNEM SONU DEĞERLENDİRME YÜZDESİ [%30]

Alan gezisi dahil, elde edilen veriler ışığında alanda alınan kararların sonuçları yeniden ele alınarak süreç içinde tasarım alanı üzerinde bağlam-süreç ilişkilerinin araştırılması, birden fazla konsept üzerinde çalışılması ve değerlendirilmesine yönelik çalışmalar ilk oturumda jüri üyelerine sunulacaktır.

Jüride;

1.Konsept paftası:

- Alan araştırma sonuçları,
- Çevre Analiz Çalışmaları,
- Yerleşke için öngörülen alt bölgeleme seçim kriterleri,
- Belirlenen ihtiyaç programı ve genel yapı konsepti,
- Belirlenen tasarım kararları ve nedenleri

2. Teknik çizimler

- Alternatif konsept çözümlerini tanımlayan 1/500 ölçekte vaziyet planı,
- 1/500 ölçekte planlar,
- 1/500 ölçekte kesitler,

3. Perspektif ve üç boyuta ilişkin çalışmalar

- Serbest ölçeklerde el çizimleri ve eskizler,
- Üç boyutlu sayısal model üzerinde konsept anlatımı, (Arazinin 4 köşesinden ve yakın plan görseller zorunludur.)

sunulacaktır.

Ara Değerlendirme Oturumu 2:

DÖNEM SONU DEĞERLENDİRME YÜZDESİ [%30]

İkinci ara değerlendirme oturumunun amacı, bu oturuma kadar olan süreç içinde seçilmiş olan konsept çalışmasının geliştirilerek bir mimari tasarım ürününe dönüştürülmesi ve jüri üyelerine sunumudur.

Jüride;

1. Geliştirilmiş konsept paftası

2. Teknik Çizimler

- 1/500 ölçekte Vaziyet Planı,
- 1/200 ölçekte Planlar,
- 1/200 ölçekte Kesitler,
- 1/200 ölçekte Görünüşler,
- Silüetler,
- Alternatif Taşıyıcı Sistem kararlarını anlatan detay çizimleri

3. Perspektif ve üç boyuta ilişkin çalışmalar

- Serbest ölçeklerde el çizimleri ve eskizler,
- Üç boyutlu sayısal model üzerinde konsept anlatımı, (Arazini 4 köşesinden ve yakın plan görseller zorunludur.)

4. Maketler

- 1/1000 ve 1/500 maketler

5. 1/50 sistem detayı yeri

- Plan düzleminde konumu işaret edilecektir.
sunulacaktır.

Final Değerlendirme Oturumu:

DÖNEM SONU DEĞERLENDİRME YÜZDESİ [%40]

- 1/500 ölçekte Vaziyet Planı,
- 1/200 ölçekte Planlar, Kesitler, Görünüşler, Silüetler vb. çizimler
- 1/500 Maket
- Serbest ölçeklerde el çizimleri, eskizler, üç boyutlu el ve bilgisayar sunumları, (Arazinin 4 köşesinden ve yakın plan görseller zorunludur.)
- 1/50 ölçekte sistem detayı (Seçilen mekana ait plan, kesit, görünüş ve nokta detayları)
- Bitirme Çalışması Raporu (1000 kelime ve üzeri, projenin konseptini, genel yaklaşım ve kararlarını referanslarla açıklayan)
- Proje Dosyası (Dönem içindeki çalışmaları, eskiz ve bilgisayar çizimleri gibi her türlü girdi verisini içeren)
- 2 Adet Siyah Beyaz A1 Pafta (Projeyi tanıtan 300 DPI çözünürlükte, düşey olarak tasarlanmış iki pano; sunum biçimi serbest olup projeyi en iyi şekilde anlatacak, plan, kesit ve görünüşlerin serbest ölçekte yer aldığı çizim ve görsellere yer verilmelidir.) Renkli çıktılar A3 boyutunda alınacaktır.

Final Teknik Paftaları

- Teknik Paftalar aynı kağıt formatında teslim edilmelidir. Farklı kağıt boyutlarına ait teslimler kabul edilmeyecektir.
- Tüm paftalarda antet kullanımı zorunludur.
- Kesitler, Görünüşler ve Perspektiflerde insan figürü kullanımı zorunludur.
- Final Teknik paftaları ilgili yazılım formatında Örneğin; AD_SOYAD_FINAL.dwg, AD_SOYAD_FINAL.rvt gibi tüm paftaları içerecek tek bir dosya şeklinde olmalıdır.
- Üç Boyutlu model ya da paftaların düzenlendiği Photoshop gibi yazılımlarda üretilen dosya formatlarının teslim edilmesi gerekmektedir.

Final Sunum Paftaları

- Sunum Paftaları yatay A3 ve spiral tel dosyalı olarak teslim edilecektir. (A3 formatına uymayan teslimler değerlendirmeye alınmayacaktır.)
- Sunum paftalarında renk, doku, malzeme farklılığı gösterimi anlaşılabilir ve doğru boyutlarında olmalıdır.

MİMARİ TASARIM 7 ÇALIŞMASI İŞLEYİŞİ ve KATILIMLARI

Ders kapsamında, Alan Gezisi dışında öğrencilerin aşağıdaki aşamalara yüzyüze olarak katılmaları zorunludur:

- **Dönem içi Çalıştayları**
- **Ara Değerlendirme Oturumları**
- **Ara Eskiz Sınavı ve Değerlendirmeleri**
- **Dönem sonu Değerlendirme Oturumu**

Sonuç değerlendirmesinde tüm süreç değerlendirilecektir.

Dönem sonu teslim edilecek tasarım ürünü tek başına değerlendirme verisi olarak ele alınmayacaktır.

HAFTALIK PROGRAM

H.1	04.10.2023	Tanışma ve Proje kapsamı ve işleyişin açıklanması,
H.2	11.10.2023	Arazi Gezisi
H.3	18.10.2023	Seminer 1..... Atölye-Panel (öğrenciler)
H.4	H.4 25.10.2023	Seminer 2..... Atölye-Panel (öğrenciler)
H.5	01.11.2023	I. Eskiz Çalıştayı
H.6	08.11.2023	*1. ARA DEĞERLENDİRME (Çekirdek Jüri+Danışman Üyeler)
H.7	15.11.2023	1. ARA DEĞERLENDİRME (DEVAM)
H.8	22.11.2023	Sınıf Çalıştayı ve Değerlendirmeleri
H.9	29.11.2023	VİZE HAFTASI (Ders yapılmıyor)
H.10	06.12.2023	Sınıf Çalıştayı ve Değerlendirmeleri
H.11	13.12.2023	II. Eskiz Çalıştayı
H.12	20.12.2023	**2. ARA DEĞERLENDİRME (Çekirdek Jüri+Danışman Üyeler)
H.13	27.12.2023	2. ARA DEĞERLENDİRME (DEVAM)
H.14	03.01.2024	Sınıf Çalıştayı ve Değerlendirmeleri

- Değerlendirme oturumlarında her öğrenciye sunum için 5 dk, jüri üyelerine değerlendirme için toplamda 15 dk. süre verilmesi planlanmaktadır.
- Yukarıda belirtilen listeye göre eksik çalışma teslim eden öğrenciler jüri değerlendirmesine alınmayacaktır. **İlgili tarihler ve içerikler, yürütücülerin alacağı kararlar doğrultusunda değişiklik gösterebilir. Yürütücüler tarafından güncel ilan edilen tarihler esas kabul edilir.**

*1. Ara değerlendirme sistem yüklemesi en geç 08.11.2023 ÇARŞAMBA sabahı saat 07:00'ye kadar yapılacaktır.

**2. Ara değerlendirme sistem yüklemesi en geç 20.12.2023 ÇARŞAMBA sabahı saat 07:00'ye kadar yapılacaktır.

